

[Thorndahl]

alvorligt at sikre lighed for loven og at holde den offentlige administration inden for de rammer, vi selv afstikker her i tinget. Tog vi alle denne del af vor forpligtelse som folketingsmedlemmer alvorligt, så ville vi ikke have behov for en ombudsmand, og den meget berettigede mistillid og parlamentslede, som store dele af befolkningen føler, ville være reduceret til noget helt ubetydeligt. Men desværre lever folketingsmedlemmerne som helhed ikke op til denne forpligtelse.

En forklaring kan i hvert fald efter min opfattelse være, at det er en væsentlig egen-skab ved mange politikere, at han eller hun gør og kun gør lige præcis det, der er til størst personlig fordel for den pågældende, og for mange af dette tings medlemmer ville det have medført betydelige personlige konfrontationer og nok også politiske vanskeligheder, hvis man skulle have engageret sig i en kamp for lighed for loven og for at holde det offentlige maskineri inden for lovgivningens rammer. »Hvorfor skulle man som politiker skabe problemer for sig selv for at hjælpe andre?«, synes de fleste af dette tings medlemmer at sige til sig selv, og derfor foretager de sig – som også ombudsmanden foretrækker at sige det – ikke videre i denne sag.

Folketinget har jo givet ombudsmanden et vældigt arbejdsområde og i virkeligheden nogle fantastiske magtbeføjelser. Ombudsmanden kan i realiteten kræve samtlige oplysninger fra offentlige myndigheder, og ombudsmanden kan pålægge anklagemyndigheden at rejse tiltale ved de almindelige domstole for forbrydelser i offentlig tjeneste eller hverv. Men når man blader ombudsmandens beretning for 1979 igennem, så er det meget svært at blive imponeret over præstationerne. Jeg synes, der er mange ting, der mangler i en sådan beretning. Der er mange problemer og forhold, som ombudsmanden burde have taget op, hvis han havde villet leve op til ombudsmandsloven. Jeg skal nævne et par eksempler på sager, som ombudsmanden efter min opfattelse enten burde have behandlet eller burde behandle.

En af de sager, der har gjort mest indtryk på mig, er sagen omkring EDB-eksperten Jussi Merklin, som blev afskediget fra finansministeriet – godt nok etapevis – fordi han gjorde den fejl, at han troede, at man kunne regne med grundlovens garantier for vore fundamentale frihedsrettigheder. Den ansvar-

lige ministers indsats blev i denne sag i en leder i dagbladet Information karakteriseret under overskriften »Løgn og vildledning« – en overskrift, som stadig står. Dette forhold burde i sig selv motivere eller have motiveret ombudsmanden til på eget initiativ at gå i gang med en grundig undersøgelse af denne sag.

Et andet eksempel er anklagemyndighedens kolossale og utrolige forskelsbehandling af to skatteydere, der begge er medlemmer af dette ting – men naturligvis fra forskellige partier. I det ene tilfælde frafaldt anklagemyndigheden sagen på grund af bevisets stilling. Det vil sige, at frafaldet blev begrundet med, at der fra skatteyderens side blev påstået, at der blev taget forbehold – et forbehold, der i øvrigt var helt udokumenteret. I det andet tilfælde bliver der ført sag, selv om det forbehold, der blev taget, rent faktisk kan dokumenteres og er dokumenteret i sagen. Der kan kun være én logisk forklaring på denne forskelsbehandling, nemlig at den må være politisk bestemt.

Vi oplever i det daglige i stribevis af forvaltningsretligt uholdbare forskelsbehandlinger. Vi har set, at store, grove lovovertrædelser af by- og landzoneloven – her nu på det seneste for hotelbyggeriet ved Krik Vig – ikke fører til lovliggørelse gennem nedrivning, mens den lille mands forholdsvis uskyldige overtrædelse af samme lov i de aller-flestetilfælde fører til nedrivningskrav. Myndighederne camouflerer denne forskelsbehandling gennem synspunktet om »det konkrete skøn«, men det er blot en anden måde at stave ordet forskelsbehandling på.

Sådanne sager burde ombudsmanden tage op, men han gør det ikke. Derimod ser vi – og det er da glædeligt – i mange tilfælde, at dagspressen ved at tage sager op af denne karakter kan medvirke til og medvirker til at mindske de værste virkninger af den manglende lighed for loven, vi oplever i dette land. Uanset om man kan lide B.T. og Ekstra Bladet eller ej, så må man indrømme, at først og fremmest disse to aviser er de stærkeste garantier for den smule retssikkerhed, vi har tilbage her i landet, og hvis man med de midler, man i dag afsætter til ombudsmanden, først og fremmest vil værne retssikkerheden i samfundet, så er det min opfattelse – det er beklageligt, men det er min opfattelse, sådan som ombudsmanden nu fungerer – at